

מצב של קיר בתוך בניין, ולא מצב של גיבעה בנגב, וודאי שלא מצב של מיבצר מול פני העיר פירנצה. כל דבר זה משהו אחר, ומחייב לימוד מהתחלה, ונסיון לפי תור את הבעיות שהוא מעמיד לפני, בצור רה הצומחת מתוכו ואליו, ולא נכפית עליו. אני נגד כפייה ונגד זה שאמנות כופה את עצמה על הסביבה, או על האדם. אני חייב להיזהר שהרעיונות שלי יהיו חלק אורגני של הסביבה. בעבודה שלי אני מחפש זיקה בין הפנים אל החוץ, משום שהאמנות קורצת לחיים, קורצת החוצה. היית רוצה שתשפיע יותר, אני לא בטוח שהיא משפיעה. עובדה — במי קומות שהאמנות פרחו בהם, לא היו האנשים טובים יותר, זוהי בעייה מסור בכת".

התערוכה שבפראטרפירנצה אף היא צמחה מתוך הסביבות עצמן, וקדם לה תהליך התבשלות בן שנה.

הרוח

המנגנת

במשפחים הגדולים של מיבצר הי בלודורה, המשקיף על פירנצה, העיר של מיגדלה הפעמונים של ג'וטו, כנסיית ס' לורנצו של מיכאל-אנג'לו וכיפת הק' תדרלה של ברונלסקי, מוצבים מיבנים העשויים מבטון לבן, מדויקים בצורתם ה' גיאומטרית, כמו פירמידה, עמוד המתנשא לגובה 12 מ', מבנה דמוי מדרגות וקירות חיזוניים. פסלים אלה מוצבים בהתאם ל' מיבנים ההיסטוריים בעיר, ובהתאם לכיוון קרינת השמש. משולבים בהם — קו מים זורמים לאורך 80 מ', מיטשחים של דשא, ומפוסלים על ידי קרון בצורת כיפה, גל ופירמידה, שדרכה נראים גני הבובלי, ש' נבנו על ידי המדציים.

השילוב של חומרים מן הטבע (דשא, מים, אור ורוח) מדהמים את המבקר, המ' צפה לראות כאן פסלי-אסוילד, קרון, בתערוכה זאת, הביא לעולם האמנות חיי דושים אחדים: נוסף לקו המים, המהווה רישום בנוף, ולקרני השמש, החודרות לפסלים ויוצרות רישום של אור המשנה הירוקה הזוהרת, המהווה חלק מהפסול, הקרן מחברת את המיבצר עם כיפת-הקתד' רלה, ומוקדשת על ידי האמן לליאונרדו דה-וינצ'י, שהערצתו אליו נמהלת בהע' רצה של כל השכונה הרנסאנסית.

קו של זיתים מושל על ידי קרון, ומוקדש לג'וג'ו לה-פירה, שהיה יום מיפגשיה-שלום הידועים בין ישראלים ל' ערבים בפירנצה.

בשש-עשר האולמות של המיבצר עצמו, מזומנות לצופה חוויות צורניות מפתיעות, הנובעות מפיסול סביבתי בעץ, המשת' רע על פני קומה שלמה, סידרת רישומי שלום (שיצר קרון לספרו של לובה אליאב), רצף סרטים תעודיים, המוקרנים בשלושים-ושניים מכשירי וידאו, רישומי ליזר ונגינת הרוח המושמעת מתוך עוגי בים מיוחדים שתיכנן האמן, המופעלים מתוך נשיבתה הבלתי-מתוכננת.

אותם אלמנטים המוצגים בבלודורה נמי צאים בצורה מרוכזת יותר בפראטו. התע' רוכה אף נפתחה בעיר פראטו, בטירת המושל (קאסטלו דה לימפרטורה) ונמשכה אל פירנצה, "התערוכה בפראטו היא כמו אוברטורה של יצירה אופראית. פתחתי בה כדי לאפשר לצופה מבט מרוכז, לפני שייכנס לפרטים".

את מיבציה-הענק של התערוכה תיכנן דני קרון בסיועו של אמנון ברול, המנהל האמנותי של התערוכה ועורך ה' קטלוג, שהוא בהיקף של ספר, "אמנון ברול היה מעורה בכל ההחלטות האמנו' תיות שלי", אומר קרון, "נוכחותו היתה מאד חשובה לי, ואני מעריך מאד את כוח-השיפוט שלו כמבקר אמנותי, המשר' תתף ביצירה ואינו שופט אותה מבנה". ההסתערות של אמצעי-התקשורת של איטליה, ובעיקבותיהם של אירופה, לעבר תערוכתו של קרון הדהימה אף את האמן עצמו. ההצלחה היתה מעל ומעבר למצוי פה. לראשונה מזה זמן רב הוזכרו את ישראל שלא בהקשר לדימוי של סרבני' שלום, של אלימים פוליטיים ושל ריח אבקי-ריפה. הפעם דיווחו על שלום כצור רה של אמנות, ועל רבבות של בני-נוער החוגגים חוויה אמנותית בין פסלים בוהי קים בלבן, על פני דשא ירוק בפירנצה ובפראטו — בתוך החומות שבנה פרידי' ריך השני, שהיה מלך ירושלים לפני 700 שנה.

שיקול שד שניות, תוך כדי הניתוח, התברר מה היה מצבו.

המסמר חדר לחדרה-הלב השמאלי, שבו זרם-הדם חלש יותר, פילח את המחיצה שבינו לבין חדרה-הלב הימני, שבו הזרם חזק יותר. הוא נתקע במחיצה — ושם הפך, למעשה, פקק.

הטילטולים בבית-החולים רופפו, כנראה, את המסמר — ונגרם שטף-דם חמור, ש' גרם את המוות. רק מהירות-השיא שבה בוצע הניתוח איפשרה את החייאתה.

מסתבר כי שיקולו של הפרופסור הצעיר (44) היה נכון, אילו בוצעו תחילה צילוי מ-ירנטגן נוספים, יחד עם הטיפול השיגר רתי בחדר-המיון, היה עשוי להתברר, במיקרה הטוב, כי אין צורך בניתוח, אך אילו הוכח אז הצורך בניתוח, היה זה מאו' חר מדי, ולהיפך: הניתוח המיידני היה עלול להתגלות כבלתי-יחזוקי, במיקרה ה' טוב — אך היה יכול להציל את חיי האישה, במיקרה הגרוע. משום כך החליט גור כי יש לפעול מייד.

שיקול זה, שנעשה תוך שניות, הציל את חייו של הפועל, השבוע הוא היה, לדיברי הצוות הרפואי שטיפל בו, "כמו חדש".

אמנות

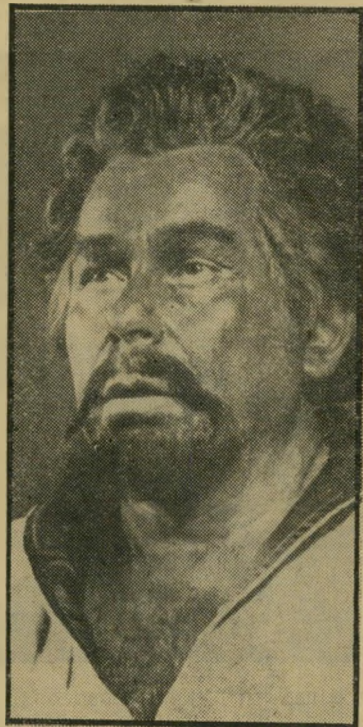
הטנור זקוק לכסף

תכנים אופראיים

בהקמת

אופרה בירושלים

מזה שנים רבות מושתלת בשפת ימה של תל-אביב האופרה הישראלית, שאותה

טנור רודן כ"אותלו"

השבוע סיפר את סיפור האופ' רה הירושלמית:

חזרתי להתגורר בארץ. כיום אני משר' מש כראש המחלקה הווקאלית באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים. עובתי את הקאריירה שלי בשיאה, כדי לפתח את אמנות הקול בארץ, בוגרי המחלקה הווקאלית באקדמיה נבצר מהם להגיע לפראקטיקה של פיתוח קולם, ואחרי הלי' מודים הם יורדים לחו"ל.

ביחד עם כמה ידידים ייסדו את אנודת האופרה הירושלמית לאחר כמה מיני-אופ' רות שביצעו תלמידי האקדמיה בהצלחה רבה. אחת מהן שודרה אף בטלוויזיה.

המשימה הראשונה שנטלנו על עצמנו היתה להעלות את אותלו, הרעיון זהה לגיבוי של הנהלת האקדמיה למוסיקה, פניתי ללאה פורת, מנהלת המועצה לתר' בות ולאמנות, ותגובתה המיידית היתה: "בירושלים אין מקום לאופרה. כולם ספר' דים שם". התגובה הדהימה אותי, על כל פנים, לאה פורת התחייבה שהמועצה לתר' בות ולאמנות תממן שלישי מן ההוצאות, אחרי הגשת תוכנית ותמחיר.

באביב 1977 פנינו אליה עם עלויות ההפקה של אוחלו, ובכוחות מזכירתה היא התחייבה על מענק של 150 עד 200 אלף לירות, מתוך סכום כולל של 530 אלף ל"י. היא גם הבטיחה, באותה פגישה, שאם נצליח בהעלאת אותלו, "תהיה אופרה בירושלים". במקביל אמר ד"ר דן רונן, עוזר של לאה פורת, לעמי מעייני, מלחין וסגן מנהל האקדמיה בירושלים, ש"יש נטייה במישרד-החינוך להקים אופרה בירו' שלים.

"פשוט כמו מוצארט". אנחנו גייסנו כספים, והתחלנו לעבוד בהתנדבות, כא' שר אנחנו חותמים על חוזים לנגנים, לאור' לם ולתלבושות, בעוד לאה פורת וד"ר רונן מושכים את התשלום. השבוע הגיעה הבשורה בצורת מיכתב, המודיע על תשר' לום של 80 אלף ל"י בילבד להפקה, כאשר פניתי אל דן רונן, הוא אמר בצי' ניות: "לא קיבלתם את מה שביקשתם, אבל אחרי ההפקה של אותלו תצטקו חוק, ואז תקבלו...". זוהי גניה גסה מדי, מה עוד שהסכום הכללי של הפקתנו הוא מח' צית הסכום שעולה להפיק אופרה בסדר גודל דומה בתל-אביב.

ניסינו לעניין בשלבי ההכנה של אותלו גורמים מוסיקאליים אחרים בירושלים. היתה לנו ישיבה עם מיכל זמורה-כהן, האחראית על פעולות המוסיקה ברשות' השידור, והמפקחת על תזמורת רשות' השידור. היא צידדה בשיתוף-פעולה ביי' נינו לבין תזמורת רשות-השידור. בימים האחרונים התחלנו לברר מדוע הצטמקה התמיכה בנו. עד מהרה גילינו זאת, והכל התברר לנו.

כאשר שמע המנהל המוסיקאלי החדש של תזמורת רשות-השידור, גארי באר' תיני, את עניין העלאת אותלו, הוא הודיע מייד לכל הגורמים המוסיקאליים, והמ' ממנים, שיש בכוחנו להעלות בעונה ה' קרובה את הספר מסביליה, הפקה שתעלה פי כמה מהפקת אותלו שלנו. מי שהאמין לרעג, בראשית השבוע, שאכן תהיה אור' פרה בירושלים, התבדה לקראת סוף הש' בוע.

לי אין בעייה היכן לשחק את אותלו, שיחקתי אותו במקומות רבים, ויש לי הזמנות רבות לשחק אותו בכל רחבי העור' לם, אבל אני רציני לשר את זה בירור' שלים, וביחד עם כמה עשרות משוגעים, בחלקם מתלמידי האקדמיה, היה לנו חלום שנמוג. אנחנו עוסקים באמנות, ולא בפר' לטיקה. אנחנו רוצים לשר, ולא לצעוק ואז לקבל.

אנחנו משוכנעים שנצליח להעלות בחור' דש ספטמבר את האופרה, אם או בלי תמיכת מישרד-החינוך, ונראה לכל, שניתן להעלות את אותלו בכוחות מקומיים בלי בד, ובחסכון רב, ולא בסיועו הגראנדיוזי והעשיר, בו נוהגים להעלות בארץ אור' פרות.

עד כאן דבריו של רודן. השבוע העלתה המועצה את ההקצבה ל-110 אלף ל"י. אומרת לאה פורת: "איני יודעת מה יהיה הטיב המוסיקאלי של הנ' סיון, אך אני מעריכה את התארגנות המת' נדביים.

בביתיים זה רק נסיון חד-פעמי. חבל שבחרו דווקא ביצירה גדולה ויקרה כמו אותלו, אולי היה כדי להתחיל במשהו פשוט יותר, כמו מוצארט."